

Abstrakt

Autor: Pavla Suchanová

Název: Lymfedém u pacientek po léčbě karcinomu prsu z pohledu fyzioterapie: literární rešerše

Cíl: Cílem tohoto literárního přehledu bylo zjistit jaké jsou nejpoužívanější a v praxi nejvíce efektivní fyzioterapeutické přístupy ovlivňující sekundární lymfedém paže související s karcinomem prsu. Účelem bylo také shromáždit aktuální dostupné poznatky z dané problematiky.

Metody: Předkládaná literární rešerše je analyticko-deskriptivního charakteru. Byla rozdělena do dvou částí. První část je nazvána teoretická východiska a pojednává o anatomii, patofyziologii a fyzioterapii lymfedému paže po rakovině prsu. Druhá část je zaměřena na sběr dat podle uvedených kritérií, analýzu a interpretaci výsledků průzkumu. Zdroje byly vyhledávány v elektronických databázích Cochrane trials, Pub Med a PEDro v časovém rozmezí od roku 2010 do roku 2021. Z celkového počtu 7379 studií bylo blíže analyzováno 11 randomizovaných kontrolovaných studií, které splňovaly hodnotící kritéria. Hledání byla prováděna pomocí různých klíčových slov a synonym se vztahem k výzkumným otázkám: lymfedém po rakovině prsu, postmastektomický lymfedém, lymfedém po rakovině prsu a cvičení. Jejich anglické ekvivalenty jsou breast cancer lymphedema, postmastectomy lymphedema, breast cancer lymphedema and exercise.

Výsledky: Z vyhledaných zdrojů stanovená kritéria pro zařazení splnilo 11 studií. Na otázku, které z fyzioterapeutických přístupů pro ovlivnění lymfedému po karcinomu prsu jsou v praxi nejpoužívanější, bylo vybráno v rešerši jedenáct studií: vodní lymfatická terapie využívající odporu vody a hydrostatického tlaku, aktivní odporové cvičení s využitím pomůcek, které aktivuje svalovou pumpu podporující odtok lymfy, ošetření nízkovýkonným laserem k obnově lymfatických cév, myofasciální techniky k ovlivnění trigger pointů a jizevnaté tkáně, aplikace kinesio–tapingu spirálovou metodou, silový odporový trénink s využitím posilovacích strojů, terapie rázovou vlnou působící protizánětlivě a změkčující fibrotickou tkáň, trénink s nízkým odporem v kompresním oděvu, který vytváří protitlak masírující lymfatické cévy a snižující jejich propustnost, jóga využívající

dechových praktik, komplexní dekonjestivní terapie dle instruktáže k domácímu provedení a konečně intermitentní pneumatická komprese ad.

Nejefektivnější fyzioterapeutický přístup nelze jednoznačně určit. Ze studií vyplývá, že v současnosti je nejčastěji užíváný resistenční trénink, v této práci je kombinován s komplexní dekonjestivní terapií.

Klíčová slova: Lymfedém po karcinomu prsu, fyzioterapie, fyzioterapeutické přístupy, efektivita, postmastektomický lymfedém